

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

В. Левски

БЕЗСМЪРТНИ МИСЛИ НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

С една обща революция да се направи коренно преобразование на сегашната деспотско-тиранска система и да се замени с демократическа република ... Да се подигне храм на истината и правата свобода и турският чорбаджияк да даде място на съгласието, братството и свършеното равенство между всички народности.

Ще имаме едно знаме, на което ще пише: „Свята и чиста република“.

Българи, турци, евреи и пр. щат да бъдат равноправни във всяко отношение, било във вяра, било в народност, било в гражданско отношение ...

Чисто народният човек се бори, докогато може, за да избави своя народ по-напред, на тогива нека гледа и на други. Ако той не случи, то трябва да умре в народната си работа.

За отечеството работим, байо, кажи ти моите и аз твоите кривици, па да се поправим и все (за) едно да вървим, ако ще да бъдем хора.

На драго сърце трябва да обичаме онзи, който ни покаже грешката, иначе той не е наш приятел.

Ако печеля, печеля за цял народ — ако изгубя, губя само мене си

Той биде обесен.
О, бесило олавно!
По орам и по блязък ти си о кръста равно!

(Ил. Вазов)

ТЪРЖЕСТВЕНО ЧЕСТВУВАНЕ 700-ГОДИШНИНАТА ОТ ОСНОВАВАНЕТО НА КАПИНОВСКИЯ МОНАСТИР

† МАКСИМ
Патриарх Български

Огнище на молитвен подвиг и чутовен героизъм

Ваше Високопресвещенства и Пресвещенства, чествайки, драги сестри на светата Капиновска обител, възлюбени братя и сестри,

Забележително чествуване ни събра в тази скромна и гъста ареде, но със славно минало света Обител, впадна в историята на народа ни име на средите на изридно християнско благочестие и на търпението на неуспящата народностен дух през вековете на тямната многовековна робия. Възторгнати от спомените за величави дела на молитвен подвиг и прови на чутовен героизъм за вяра и род, дойдохме тук да прелюбим глави пред паметта на знайни и незнайни, велики и скромни разетели, които утвърдиха с делата си светлото име на този манастир, чийто 700-годишнина тържествено оздравуваме.

Селем века са минали от годината 1272, когато български иници са слязали от височините на Еленския балкан и се установили тук, в полите на началните възвишения на легендарната наша планина. Тук те намерили повече обработваема земя, та реално с усърдата молитва да имат условия и за труд, чрез който да се задължително нуждат на увеличеното монашеско обилностите. И тога не е било изцяло незабележимо събитие. Станало е то с първото църковно и държавно утвърждение. Древна хроника бележи, че Константин Тих, царят на българите по онова време (1257—1277), дарил Капиновския манастир „Св. Никола“ с просторни ниви, гори и добитък. Обаче не само заради ниви, гори и добитък са се установили тук инициите, по-близо до селцата. Хубаво е било горно в Балкана. Удобно за съзерцателен живот, за молитвени подвизи в усамотените, далече от шума на селцата. Но нашата родна Църква е била винаги народна Църква, живяла е и действувала е винаги с теженивната, със стремени на народа ни към добротестна. Затуй и нашите манастири не са били само откъснати, усамотени огнища на вяра и молитвения. Били са те и центрове на просвета, на културно издигане, а в тежки времена били са и крепители на българския дух и родолюбие, бранители на родно име и чест. В манастирите са отивали родолюбиви и трудолюбиви монашестени, разширяли в душите си пламенна любов към народ и родна земя, устремени към знание и сами раздарили знания. Тук като споспешници на строителствата на напредващата българска християнска държавя през Първата и през Втората българска държавя, тук като бранители на родна вяра, на българско име и език през многовековното византийско и османско иго, инициите в малките и големите български манастири, като са обогатявали душите си с плодотворна на дейна вяра и благочестие, били в усърдно служение и на всеотдайно родолюбие.

Тъй е било и тук, в тази Капиновска света обител. През седемте века на нейното съществуване с добродетелен живот и народополитен дела са се издигали и влезли в историята ни със знаменито име много обитатели на това свято място. От век на век е преминавало преданието за един от основателите на манастира — преподобния Сергей Капиновски, просиял тук с праведен живот и народополитен дела. Погребан бил първоначално в манастира, по-късно чудотворните му свети иници били пренесени в село Капиново — в църковния двор.

Не можем да допуснем, че манастирът в този хубав кът, голем и известен в страната ни, близо до великолепата столица Търново, ще е бил чужд на светни богомилци патриархи и дивни княжовници Евтимий. Разширялите се в страната ни джославини за народ и държавя събития с издигането на завоювателите-османци и огромните разрушения и унищожения са ни лишили от възможността да имаме сведения за много аспекти от живота на този велик духовен вожд на народа ни. Но като знаем за склонността и любовта му към икономски подвиг и княжовно радение, трябва не само да допускаме, но и да сме уверени, че Капиновският манастир е бил

посещаван от него и че ние сега стъпваме там, дето е била стъпката на великия патриарх-светец.

Тук по манастирската каменна настийка е проехтала през 1773 г. стъпката и на чутовния бунтлив, основоположник на Българското възраждане, преподобния Пансий Александарски, великия бродяк из земята ни, търпял на велик подвиг, като спасител — фалконосец през написаната от него История славнобългарска да буй народна свист, да посъва и обременен от робски терзани души семето на народното осъзнаване и да разваля порива към освобождение. Обикалял по села и градове, четял историята си и търпеливо чакал да я пренесат. С преклонение пред подвига му тази година чествуваме тържествено 250 годишнина от неговото рождение. Донесъл той и в този манастир своите „историята“. Тук при него е дошъл ученолюбивият поп Стоян Граматин от близкото село Кованляк (сега Печелище), който пренесъл историята и неговият пренес, запазен и до днес, носи името „Кованляшки“.

Тук са били инициите бележити духовни труженици. През 1704 г. инициите били многогрудният свети Софроний Врачански. Инициите били иници архимандрит х. Иефимий, който много се потрудил за възобновяването на храма и манастирските сгради; Иларион митрополит Ловчански, когато е бил епископ Аксиковски; архимандрит Теодос Хорозовски и неговия брат х. Кесари, на чийто дела се дължат сегашните сгради на манастира и двата параклиса; архимандрит Неофит, по-късно епископ Преславски; архимандрит Стефан х. Радков, архимандрит Иларион, по-късно митрополит Неврокопски.

В манастира и околността му възторжено се е аляла българска реч на стотини младежи, които извади да получат просвета в откритото тук княжовно училище, просъществуващо почти два века. От манастира са излизали младите българци, разширили в сърцата си чрез придобитите знания стремени за всеотдайно служение на възраждалия народ, един като спешници, други като учители, а трети като борци против иго на поробителя.

Тук са намирили пред робството сигурен подслон много борци против безинициите жестоки османци и сановници бранители с техните помагачи сред народа. Тук е проваляла с четата си прокупути капитан дядо Никола, извади с дружините си и други войводи, а инициите и монаси не помагали, като извади в княже на бутновния дух. И обяснено е защо поробителите често е горил манастирските сгради — наказващо жестоко размирните иници. Капиновският манастир, заедно с близкия Палковски манастир, през 30-те години на миналите век били център на известното в историята ни съзаклятие Величова завера. В тази завера, заедно с десетте хиляди занепадници от Търново и околността му, са участвували и всички иници в двата манастира. Не успяла занепадниците; прелазени от издйания, стотини от тях бяха изхлани, разстрелани и обесени, други околани изпратени на заточение. В тази света обител и около нея са разваляли в гърдите си кристално родолюбие тия хиляди бори, готови на саможертва за свобода, вяра и език.

Всяко кълче тук е свято, защото до него се е докосвал или родолюбец, просиял с богопреданост и светийско благочестие, или голем просветител в книжовния, или лоборник, пренесъл се жертва за свободата на народа. Този храм, посветен на светите Николай, е малък по размери, но е величав с това, че в него са отправяли молитви към Всеопател Бог или са извършвали богослужбия дивни духовници иници на българския народ.

Благословен Бог наш, Който мноштво ни сподоби да бъдем днес тук и да вземем участие в чествуването на тази света обител, та като спомняме девинята на отминалите, да подсялаваме устрема си към вяра и благочестие, и към благословените от Господа мир, труд, родолюбие и добротестна за всички българци, за всички хора по света. Нему слава во веки! Амин.

† Великотърновски митрополит СТЕФАН

700 години Капиновски манастир

Ваше Светейшество,

Ваша Височайшество и Превосвещество,

Уважаемия Председател на Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на БПЦ и религиозните култове господни Кючуков,

Досточинни представители на нашата общественост,
Възлюбени в Господа братя и сестри,

Щастлив случай ни събра в тази дивна и свята Обител. Ваши домове да се поклоним и да почетем паметта на св. Николай Мирликийски чудотворец — патрон на този манастир, който навърши 700 години от своето основане.
Нашата радост е голяма. И как можем да не се радваме, когато е при нас Предстоятел на светата ни Църква — българският Патриарх Максим и висши представители на св. ни Църква и нашата държава! Вашето участие в нашето тържествено свидетелствува за високата оценка, която му давате. Изминалите 700 години са един голям период за нашите манастири. Верно е, че ние не сме в състояние да обзорем цялото време от 7 века, защото ни липсват много исторически данни по-особено да отбележим делата и събитията, свързани с тях светиня, но ще трябва да се задоволим с това, което е грижливо запазено.

Възнесен е надписът в четириспична на олтара на корпуса на външната страна, който гласи:

„Перво создан храм сей
по имя Троице святей,
Капиновского обители
Чудотворца Николая святейша
Лето Господне 1272. Обновление храма 1835.“

Този поетично написан надпис за основаването на Капиновски манастир се потвърждава и от летописната белешка, открита и съобщена за първи път от Височайшествомния архимандрит Нестор, брат на Капиновския манастир, сета Игумен на Русския манастир. Летописната белешка гласи: „Поменив тази свята църква светому Николаю от Игумена хаджи Нефталия и учениковъ его и сохъ христовица по мощи на година 1835. А на вестата църква подписката писана на един меремъ камъкъ, бянка от дървък, на година хляда и двесте седедесетъ и втора, който е от лева страна на зидата въ пансрата на зидото. Той несвещесто доолгерно послеса. Општа се монисате, но дълбоко затрупаю и тамъ е до днесь.“ Тази летописна белешка е върху първата страница на служебника, печатан в Москва в 1777 г. — манастирски библиотекар № 41.

Кава е била родната неволя на манастира във вековете не е въобще известно. Няма съмнение, че неволите на нашия народ са били неволи и на тази св. обител.

Друг верен свидетел на историята на този манастир е намереният триптих от 1700 г. със следен колони имена на манастирските ктитори от близките села, на никон търновски архиепископ и подвизаните му епископи.

На трета колона през 1829 г. „Иоан четири“ дава имената на игумените на манастира „Св. Никола“... „да се знаят и помемуват вечно“. На четвърта колона се изрояват имената на монасите. Отдолу е прибавено: „Иоанския архиепископ Търновски 1821 г.“ и пр. Тук се отбелязва Гръцката заверетерия, (Поменичил е запазен в Централния църковен историко-археологически музей в София).

Мнозина игумени оставили дълбоки следи в живота на св. Обител е доброто управление на манастира и цялото му. Ще споменем само някои от тях.

Един от най-бележитите игумени на манастира бил архимандрит хаджи Нефталия, родом от Церова кория, В. Търновско. Сам той пише: „1794, септември 21 станак егуменъ от село Церова кория, Нефталияхъ“. (Манастирски тефтер, библиотечен № 73, стр. 50). Той е игуменствувал 52 години — от 21 септември 1794 г. до 30 януари 1846 г. С него е свързано ремонтирания на църката, материалната, клинните, малите и др. Църквата подновил уста Коста Ариуц. Църквата била зографисана пак в негово време от папа Попко от Пярна за 1200 граве. Уважаемият към него е голямо и затова се титулува така: „Егуменъ Преподобноблословнейшии и умоумъ високопарнейшии архимандритъ г. г. х. Нефталияхъ“.

Игуменът веромахан Партий игуменствувал само 9 месеца (28. X. 1854 г. до 24. VII. 1855 г.), а князът 23 години на манастира. „Той мученически спочинал от Илариона Лофую

и отъ Костане Неофитов, псарь. Без никаква причина беше битъ в главата и отъ него бѣ спочина въ 5 дена... На службата си показавъ со голяма ревностъ... На всички манастирски братя и мирски голяма любовъ показаваше бѣше душевно.“

Иеромонах Партий бил на голяма почит сред братството. Това се отбелязва в манастирската покаяна, стр. 37, дото четири: „Преподобнейшию по иеромонахъ киръ Партияна муза искусства и доволна в управлении свещенна сел Обители“.

През 1855 г. в манастира постъпили двамата благочестиви братя-монахи: Архимандрит х. Теодосий и перодокъ х. Кесарий Неодон Хорозовски от Елена „построени в манастирствъ въ Вилгоезъ и преидебшиши държавоупителни при Българията в Цариград народа Църквѣ“ (Иван Н. Момчилов, „Описание на сватия градъ Нерусалимъ и пообно на светите места на Итонъ“, Виена 1865 г., стр. 1). Те съборили старите килии и върху здрави каменни зидове с башиното си наслодение издигнали сегашната голяма манастирска града с параклис „Възвеление Пресвѣтвѣ Богородици“ — 1864 г. и с външния открит параклис „Възкресение Христово“ — 1864 г. Те са ходили и в Русия: „Който да е, да чете и на Матерь Божию правилното, що е напред, защото що е на портата шоната, е суната Казанския образъ, принесена възъ Россия отъ братя Хорозови в 1865, юлия 7 са полове.“ (Летописна белешка в мина за м. юли, стр. 74).

Архимандрит х. Стефан Радков бил едновременно игумен и протосигел на Търновския митрополит Капитан (Васил Друмев). Починал на 4 октомври 1908 г. в манастира, където е и погребан.

Някои братя на манастира са стигнали в иерархията до епископски сан, където е Преславският епископ Неофит.

Брат на Капиновския манастир е и блаженнопочитаният Неврополски митрополит Иларион, роден в с. Церова кория, пострагн в Капиновския манастир на 6. XII. 1875 г., завършил Осекарта държавна семинария, избран за Неврополски митрополит през 1894 г. (Проф. д-р Протосигел х. д-р Стефан Панков, „Българската православна църква от Освобождението до днес“, София, 1939 г., стр. 65.)

До най-новото стигнало на иерархията ни е стигнал Иоан четири, втори духовен син на архимандрит х. Нефталия. Ръководен за дехон „на сватого Димитрия семе бещи 1819“ с име Иларион. Станал дякон на Търновския митрополит Иларион Критски (12. VI. 1821 — 8. II. 1838). В 1846 г. иеромонах Иларион е вече Протосигел на св. Търновския митрополит. (Проф. Иван Снегаров, „Старият Търновски църковен кодекс“, София, 1933, стр. 17). След 4 години Протосигелът вече избран за ипляр епископ на Търновския митрополит. Епископ х. Иларион Аксиполевски раздел много за Капиновския манастир и е наречен „в сватом Дусе възлюбенога брата отъ сватия обители селъ“. След два години епископ Иларион Аксиполевски бил избран за Ловчанския митрополит. (Проф. протоп. д-р Стефан Панков, в пос. съч., стр. 65). В 1868 г. той съхвана с Цариградската патриаршия и се присъединява към народните архиепископ, замънява за Цариград и става Председател на архиепископското събрание (Синод). Той бил избран за първи български епископ, но поради съзнаването за големите отговорности, които стар и слаб, си подал оставката. След като служил 20 години като Ловчанския митрополит, дал си оставката и бива избран в 1872 г. за Кюстендилски митрополит. Служил достойно до дълбока старост в Кюстендил. Навършил 84 години, починал на 2. II. 1884 г.

И тъй, тази св. Обител е дала Иларион (Иоан четири) Аксиполевски, иплярки на Търновската митрополия, Ловчанския митрополит 20 години, присъединил се в 1868 г. към народните владини, Председател на архиепископското събрание (Синод) в Цариград, първи епископ български, макар само за 4 дни, и Кюстендилски митрополит.

Тази св. Обител е дала и двама светци на нашата родна Църква: Преподобни Сергей Капиновски, който гор още не е открит, и св. Софроний Врачански, голям просветител и будител на българския народ, канонизиран преди няколко години от Българската патриаршия за светец на нашата Църква. Той бил само два месеца Игумен на Капиновския манастир.

В Капиновския манастир игумен и братя взели живо участие в общата борба на нашия народ за освобождението му от османско иго. Ще отбележим само три по-крупни героични събития.

Платовският и Капиновският манастири или „манастирете-близанци“, както тук народът ги нарича, били огнища на голямото съпротивление „Велюна затера“ начело с Велчо Атанасов-Джандалювля и капитан Георги Мамарчев, българин на руска служба. Жестоко били мъчени Капиновският Игумен иеромонах х. Сергей и Капиновският Игумен иеромонах х.

Слова, произнесени от Негово Височайшество и Превосвещество св. В. Търновския митрополит СТЕФАН след тържествения св. Литургия в църквата на Капиновския манастир „Св. Никола“ на 29 октомври 1972 година по случай 700 годишнина от основаването на манастира.

Теодосий, след което били пратени от Търновския ариан Халиш паша на заточение в Мислджакя манастир, арианз тогава в днешна в Търновска епархия.

През 1856 г. в Капиновския манастир дошъл и престоял няколко дни е четата си капитан дядо Никола Филиповски, убит по-късно от турците в Габровския Балкан.

През 1862 г. дошъл в манастира с 64 души възрастни клиенти х. Ставри Койбач, изпратен от Българската легия на Раковски. Той бил азя връзка с игумена архимандрит х. Теодосий Хорошов, който съхранявал в манастирския таван донесените от по-рано от въстания Христо х. Николов пушки, ножове, няколко топове тейфки и др. Оттук, снабден с хляб, оръжие и дрехи, се подготвил за бягане. След неуспешния край на този въстанически опит по заповед на Търновския ариан игуменът архимандрит х. Теодосий бил откаран в Търново, имчел, държан под стража в Давидовия хан и след. (Порядк Поптеодосиев, "Два съседни манастира", Пернишко списание на българското книжовно дружество, София, 1905, стр. 305.)

По време на Освободителната война недалеч от манастира станала голяма битка между руси и турци. Манастирът станал болница за ранените руси. Някои от убитите руси са погребани в манастира. Тук е погребан и полковник Георгий Улагай. След Освобождението неговата сириня Олга Улагай е напала тук и дала на манастира големи дарове в памет на

Слово на г-н Михаил Кючуков, Председател на Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове

Ваше Светейшество, Ваши Високопреосвященства, уважаеми митрополити, свещеници, монаси и монахини от Капиновската обител,

Много нещó се казва за историята и за значението на днешния празник. Не е мое задължение да излагам тази неща и да повтарям. Но нека ми бъде позволено още веднъж да подчертая, че историята много говори днешното тържество на всички нас, които тук присъствуваме и на всички, които ще се заповилят е известност за тази годишнина и за това тържествено отбелязване.

Преди всичко то говори за свободата, с която Църквата се ползува в нашата страна, за да устрои едно такова молитвено тържество.

На второ място, това тържество говори, че Църквата се връща към миналото, за да си спомни най-важния, най-съществен неща от нашата история и преразясни тук и на връшка към това минало, което тържеше много допринесло за прославянето и за въздъжане на нашите чувства и на нашето съзнание, това, което съставлява съдържанието на истинския патриотизъм.

Тук биха споменати имената на много заслужили всенародно за нашата Родина и за нашия народ църковни дейци. Помената бе името на отец Паисий, на Софроний Врачански и редица още имена, между които биха поменати и имена на Москва, като Казан, като Одеса. Аз искам да отбележа, че извървядно важно е в днешните събеснования времена да се

Юбилейното църковно тържество — 700 години Капиновски манастир

Търновската патриаршия като огненна стълб водеше българския народ по друмите на Христовата светлина и чрез нея укрепавше родните души. Народът достигна върхоле на културна и държавна слава, която оставя дълбока диря във вековете на история. На вселенския църковен престол светителствуваша бележити патриарси, чиито молитвени благоговейства бяха везела за бъдещите поколения при многообразната си историческа слаба. Името на последния Български патриарх Евтимий остана живо за всеки българин поради неуморния му творчески съживял и величавия подвиг пред олтара на Родната, завършил със заточение и блаженна кончина нейде в зебрите на Родните.

Тази дълга слава е жива в българското сърце. То милее за Българската църква и искрено тая патриаршеското ѝ достойнство. Всеки досег е достоянието наследяване на този силен патриаршески престол е истинска утеха и силна спомен за христовобитните сърца. С въздушевание и ревност тази светла памет се носи над престолния Търновград, чиято житеи, потомци на герои, се били вод непосредната духовна захрида на светия митрич патриарх Евтимий. И досе пре-

поколения асоциалници: голем позлатен напрегнат кръст с надпис „Помнетие навяшого на поде брани полковника Георгия Улагая“; позлатен котур, дискус, копие, ямички, златница, големо и малко св. Благовлие, ползурани с златноорезано кадифе и обковани със сребро, по един комплект свещенически и комплект дяконския одежди от тъмночервено кадифе.

Върху първата страница на големото Благовлие четем следното: „В им. Богородица, города Елена, манастирът Св. Николая, близо до г. Търново. На сто петдесет рубли сребреници. Изъ городъ Обаяна, Курской губернии. От адова полковника Улая Улагая.“

С молитва към преподобни Сергей Капиновски и св. Софроний Врачански, въздизаващи се в тая св. обител, да се обрънем, за да даде Господ по тяхното застъпничество преуспяване на сега поднавяващите се тук с голема ревност и обич монахини, мъдро ръководени от игумената монахиня Олимпиада. Даамата Капиновски светци да изпроят от Бога за Ваше Светейшество и придржавниците Ви здраве и сили; Всещишнит да не лишават от божествена мъдрост да ръководите светата им Църква от възход към възход.

На нашия народ милостивит Господ да дари благоденствие, мир, успех и светло бъдеще!

На многая лет!

вършаме към това минало и към тая същност на нашия патриотизъм, които си свидетелствуват за една беззаветна преданост към Родната, към земята, към събдителите на народа. Тази преданост илюстри е била свързана с нашите руски братя, с Руската църква, с руския народ. И когато се връщаме към това минало, ние се връщаме не за забравяне, нито за да се любовеам на старинното, а за туй защото този спомен ни дава нови морални сили за бъдещето и за проявяването на съвременния наш патриотизъм.

В това отношение Българската православна църква, въздизаваща отечо от патриарх Кирил, досе от неговия досеген прилежител Патриарх Максим, върши по тоя заръка, а именно близо до народа, близо до съвременните нужди, близо до големите строителни работи, които се ръководят от нашето Народно правителство за доброто и щастието на народа. Защото и Правителството има други интереси освен доброто и щастието на народа и особено интереса за анализане на мира както за нашата страна, така и за целия свят. И ни е много важно, че това тържество допринесло за осезаване на патриотичното чувство и за нови усилия за работа в това благородно направление. За туй съвременно издизаваме и четим на Негово Светейшество тоя тържество; четим тържествено и на Негово Високопреосвященство Търновския митрополит Стефан, а също и на игумената Олимпиада, които тий кубаво приветствуват гостите на манастира и които ямичи и своите слова именно тази преданост към родолюбивата Църква, към Църквата, която е близо до народа, и тоя е една тарачище, че днешното тържество имаше смисъл и то тий тий се помни.

блаженит дух на великия светителства витез над Българската патриаршия, а Негово Светейшество Българскит Патриарх Максим с Божие благословение ръководява родната света Църква по същите вичина на църковност, народолюбие и мир.

На 28 октомври следобед камбаните на катедралния храм „Св. Богородица“ в Търново приканиха богомолците на вечерна молитва. В Божия дом пристъпи Светейшит Българскит Патриарх Максим. Той се придржаваша от Високопреосвящените митрополити Пловдивски епископ Исаия, от Високопреосвященния архимандрит Дометий, Главен секретар на Св. Синод, и други придружители. Възбавлен от братското внимание на Негово Високопреосвященство св. Великотърновския митрополит Стефан и от неговите първи помощници в епархийското управление, Негово Светейшество бе посрещнат от въздушването народ с голема радост. Той застана на архиепископския трон, а до него — Високопреосвящените гости. Священническият хор изпя кантата на Българския Патриарх, Негово Светейшество благослови благочестивите християни.

Епархийският кинярх митрополит Стефан поздравя Светешия гост със следното приветствие:

„Ваше Светейшество,
Днес е радостен ден за нас, за клира и църковното изпълнение на престолния ни град Велико Търново. Посещава ни за пръв път Българският Патриарх Максим и ние с общи го посрещаме и очакваме патриаршески благослов.

Невдана жителите на този град и чедата на тази катедрал са мило духовната радост да посетят десницата на нашия роден патриарх, през чинята и прославена във вековете история на Търновоград. Не ще смятаме, че нелицитен е споменът за светия благослов на патриарх Евтимий в 1393 г. Словото на Григорий Цамблак най-добре рисува оная трогателна картина, когато Светешият патриарх Евтимий за последен път благослови своите чед.

Тягостна и мрачна е била тая раздала, но св. патриарх Евтимий, като не бил в състояние повече лично да помага на своите чед, оставя ги под духовната закрила на света Трона на ние и до века. И наистина нашият народ е бил закрилен във вековете от светата Църква.

На този престол е стоял с голяма сила и слава водачът на нашия народ в църковно-народната му борба за самостоятелна родна църква митрополит Иларион, известен повече като Иларион Макариополски, борба, която бе увенчана с големи успехи на нашия народ, защото тя доведе чрез Екзархията до духовното ни освобождение, а чрез жертвената помощ на матушка Россия — до цялото ни освобождение на народа ни и политически.

Тук е светел като истински фар и митрополит Климент (Васил Друмев). Всеначна е неговата обич и преданост към руския народ в първите години на устрояване за трети път на младата ни държава.

Нашият местен прдвешеник — блаженпочиналният патриарх Кирил, обновителят на старата ни Патриархия, също оттук започна обиколката си по цяла България. Щастлив бе нашият народ да има за обновител на патриаршеското достойнство на светата Българска православна църква такъв велик човек.

Вие, Ваше Светейшество, идвате тук с голямо достойнство като Предтестват на възобновената ни Патриархия. Заедно с клир, монашеството и народ е радост венчи ние Ви посрещаме при нас. У Вас нашият народ вижда продължителя на обновата ни Патриархия. Вашето име е свързано с една завидна църковна и обществена дейност. Вие сте известен като голям патриот и самоотвержен борец да мир в днешните тъй напечени от размирия времена за някои народи в Далечния и Близкия Изток. Особено подчертана е Вашата обич към светата Руска православна църква и Светешия съюз. Това Ваше чувство, петърдено от религия, Вашия дела ни носи голяма утеха и радост. Тук се намирате сред благочестиво изпълнение и клир, които се вдъхновяват от същите чувства и желания. Да имаме всякога вяра, надежда и пълна преданост към светата Руска православна църква и към нашата старша сестра матушка Россия!

Всички с нетърпение искат да Ви видят, да Ви чушат десницата и да получат благослов от Вас — новия Български Патриарх.

Благословете, Ваше Светейшество, всички ни в Вашия патриаршески благослов!

Добре дошли при нас, Светешии Владико! На многая лета!

Отслужено бе вносно бдениие, по време на което богомолците се редуха да приветстват Светешия Български Патриарх и да получат отеческото му благословение. Сърдечна и търде радостна бе тази среща със Светешия Патриарх. Християните стоаха до края на богослужението, защото любовито очакваха да чуят и отеческото слово, което Негово Светейшество каза на края на вечерната света служба:

„Ваша Високопроещенства, Ваши Прощещества, драги отци, възлюбени братя и сестри,

С толкова радост и сърдечна благодарност приех братолюбивата покана на Негово Високопроещенство Великотърновския митрополит Стефан да взема участие в празничното тържество по случай утрешното юбилейно чествуване 700-годишнина на историческия Капниовски манастир.

Пътят ми на тази бележката светияя следно и приятно за мене минава през преградата Ви окръжен град и богоспасаемия епархийски център Велико Търново, прославен още в далечно минало като венецианско-град, предивна българска столица, с бележит държавно-политически живот и патриаршеска катедрала с величави църковно-просветна дейност.

Стой тук, обзлад от свещен роснет. И в молитвена съсредоточеност с трепетно смирение като скромен Предтестват на светата Българска църква, между дворците и кулите, църквите и школите на исторически Търновоград, мислено съзердавам величавия образ на откровения в народното съзнание като най-важният мой предтествен по-кавара, просияния в святост и прославен във всеобщия родолюбив патриарх Евтимий. Възлюбил още на млада възраст иносчетното житие, той всецело се отдаде на служба Богу и на вяро

служение до жертвен подвиг на народа. С удивително съчетание на природна обдареност и придобита необичайно голяма за онова време култура, с молитвен подвиг и богослужебна дисциплина, с енисателска работа и учителска дейност, с административно умение и пастирски грижа, с вътрешно мисионерство и междуварославни връзки, с духовна мощ и скромен живот, със строга високостелност и отеческа нежност светия Евтимий тъй мило допринесе за богатото духовно оплодотворяване на ставащата спота във вековното национално и църковно битие, за да се питее българската душа през следващите гадни векове. Чистата православна вяра, усърдно насадената богата духовна култура и дарава утвърденит църковен и национален дух облично оплодотворяват не само тогавашния съвременен живот на българския народ и издигнали високо в международна градината отечеството ни, но заложили и динамичен потенциал на съпротивителна издръжливост в народното съзнание. Така това будно съзнание, захранвано в църкви и манастири, като утрешния следенарен воя боблар, и устремлено с уповаание в Света Троица, на които великит изповедник патриарх Евтимий при изграждането му на заточение предал съвършитото си паство, можело да устой на петстотингодишните асимилаторски усилия на двойните поробители, за да възлори сетне будно в влъамъза в въздушената История славнобългарска на преподобни Пансий Хилендарски, чито 250-годишнина от рождението принателно празнуваме, и в устрема на възрожденската жертвеност, докато в роднини мий народит ни се съдоби с духовна свобода, а също след това и свещените истамни на руската братска любов възкреснала свободна България. Но като благословен пред дивния образ на великия светия Евтимий, аз дълбоко тая замечта и на пеедвата знайни и безименни негови сподвижници, умещни и следовници, мнозина от които са увенчани с ореола на светли дела и прославна на Бога, за богатото на народа.

Аз дира техните духове и като стой под свещените свободие на този величествен храм, посетен на Богородичното Рождество в тия благословени минути на молитвено съзвучие от толкова горници сърца на събор от архирейн, пастри и пасомни.

Сърдечно благодаря за заслужаите приветствени слова на епархийския кинярх, мю възлюбен в Христа брат, Високопроещенския митрополит Стефан и за добрите му пожелания. Раздам се на неговото изключително усърдие на Божия виноград и на патриотичните му залягания, както и на прилежните трудове на неговите спосеници чествит еноириски пастри и богомолни манастирски поданижници. Утешава ме благочестиеото в църковния му днешен. Драго ми е, че днес чудесити ваш град Велико Търново се украсава с достойни трудови дела на постоянен възход и все по-бързо се благоустроява за доброто покаяние.

Возлюбил в Господа съботомолци, в посещението си на престолния град на Великотърновската епархия, което да пръв път като Българския Патриарх правя, аз дира духовна връзка с катедрата на свети патриарх Евтимий и изпросвам молитвено му застъпничеството пред Великия Пастиреназачник Бога за успешно църковно служение като Предтестват на неотдавна възстановената Българска патриархия по мърна на скромните ми сили в негов дух и ревност, в тиесо сътрудничество с архирейския събор и с помощта на чествити клир, с моралната подкрепа на богопреданите църковни люде.

Нека всички, възлюбени братя и сестри в Христа Господа, в подяжание на свети патриарх Евтимий, с гореща вяра в Бог, с пламенна любов към човешку, със синова преданост към светата Църква, с високо патриотично съзнание, с усърдни трудови дела, с активно участие в борбата за запазване на мира в света да изпълняват свои християнски и родолюбива дълг.

Благодатта на Господа Исуса Христа да бъде с нас, и любовта ни с всички ни в Христа Исуса! Амин! (1 Кор. 16:23—24).

След словоето Негово Светейшество отново благослови богомолците люде. С благопожеланията благочестивите християни ипатриха Негово Светейшество и съзрождащите го ситуации и се развоятца по домовете с благосити чувства в сърцата си.

На следния ден, неделя, 29 октомври, Негово Светейшество Патриарх Максим извърши с помощта на чествити люде Високопроещенския архирейн се отпразна за Капниовския манастир. По живописното ядрело на Янтра се носеше гъста мъгла. По ръчката обаче се разнахем на престелния утрешен час. Топло слънце огряваше близките и далечни староланиски хълмове. Юбилейнит празник на манастира излъчваше притегателна сила. Вековното му народностно дело беше принавало мнозина негови почитатели. Сиянието на светостта бе събрало молитвени поклонници от околните селци. В манастирския двор се чувствуваше оживлеността на празничния ден. Изплуващата песен на манастирските хълмци се носеше плавно по околността. Негово Светейшество Патриарх Максим притешия прага на манастирската порта. Битина непринудено раздвижана. Богомолците люде радостно приветствуха Светешия гост и неговите Високопроещенствени при-

архитекти. След тържествения набианен живот чу се приветственият глас на Преподобната игуменша Олимпияда към Негово Светейштво. Пред цялото множество тя изрази задоволството на манастирското братство и на народа от изключителния празник на днешната обетел и радостта на всички от този исторически акт, възглавяван лично от Светейшина Предстоятел на светата Българска патриаршия:

„Ваше Светейштво,

Днешният ден, в който ние имаме радостно участие и удоволствие, заедно с кляри и православното население на Великотърновския епархия за среден Вас, Българския Патриарх, който така богоугодно и щастливо оглавилте и ръководилте Българската православна църква след блажената кончина на Вашия мислит предшественик патриарх Кирил, ще остане у нас трайни следи и незаличими спомени.

Ваше Светейштво,

През настоящата година летописът на Капиновският манастир бележи седемстотингодишно съществуване (1272—1972 г.).

Седемстотин години той стои на будна стража за опазване националното съзнание, вярата и езика на нашия народ.

Седемстотин години тяга кръстот на българщината съхранява в съзнанието на нашия народ спомени за величавите дни от времето на Асеневци и чрез това духова то мобилизира за борба със своите поробители.

Седемстотин години манастирското клясно огласи тя хармонично-представна долина и възкресна в националното съзнание спомени за ония трагични дни на 1393 г., в които измъченият последен патриарх Евтимий остави своето паство на Светата Тронна. Неговият дух днес витае около нас и заедно с нас чествува и се радва на това много духова тържество, като изирача своя благослов на своето съзидано чедо — българския народ и на Вас, Ваше Светейштво, достойно заедно с цялата патриаршийска катедра.

Седемстотин години Капиновският манастир напълва ограденият на една величаво епоха, наситена с героизъм и драматизъм, в която манастирият записва славно участие.

И сега Капиновският манастир със своята вековна култура и героична история, със своите стенописи в архитектурен ансамбъл, със своята хармонично-представна природа привлича хиляди посетители, които се наслаждават и опознават в творешта на нашите възрожденски майстори и се понасят

пред подвига и делото на легендарните борци за национална свобода, независимия родна Църква и родно училище.

Ваше Светейштво,

С чувство на духова радост и трепет Ви срещаме в поверения ми Капиновски манастир и приветствуваме, заедно с почитаемите гости с нашето родно „добро дошито“ и синовию моля да ме благословите заедно със сестрите. Приемете нашите чести и искрени синовию пожелания за крепко здравие, бодр дух и дълготрайно светелствуване върху историческата и прославя на слава патриаршийска катедра на Българските патриарси!

На многога лета, Светейшин Владико!

Отдавна ме тържествена света литургия от Негово Светейштво Патриарх Максим в съслужение с Высокопреосвящените митрополити Плоддислав Варлаам и Витански Филарет, Преосвящените Драговитийски епископ Йоан, Высокопреподобни архимандрит Димитрий, от същезия и дивни. На същезият хор под диригентството на игумен Момъков. Малката църквичка бе изпълнена с богомолци, а останалите се бяха съгласни край стените ѝ, да да вземат участие в молитвено тържество. Слова за историческото значение и роли на Капиновският манастир произнесе Негово Высокопреосвященство с.а. Великотърновският митрополит Стефан като домакин, Негово Светейштво Патриарх Максим като Предстоятел на светата Българска патриаршия и г. Михаил Крумов. Председател на Комитета по църковните въпроси, който от името на Народното правителство поздравя Негово Светейштво и Высокопреосвящената клярица на Великотърновската катедра с днешния юбилей. (Слова та дадени на уводно място в този вестник).

След тържеството бе сложена народна транзоа. Произнесен бил гостове с пожелание за здравие и дълготраице, за народностен въход, за мир на земята. Негово Высокопреосвященство митрополит Стефан дълга назадравия за Негово Светейштво специално по случай рождения му ден, а същезият хор и всички присъстващи извика многога и многога лета Светейшесу Максиму!

По време на обета хор от монахини и свещенически хор изпълниха кратка програма с духовни песни.

Бог да закриля светата Капиновска обетел, за да бъдат пристиан на ара и благочестие и вточни за народностен възпитание!

Протодакн д-р В. ВЕЛЯНОВ

Капиновски манастир „Св. Никола“ (1272—1972)

Исторически сведения

Когато първоначално е изграден Капиновският манастир с жилищните си постройки, все още не е известно. Легенди и история се преплитат и някои сочат за начало годините на старите Асеневци — 1228 г., когато манастирът се намирал на 3—4 километра в Балкана. Според тия легенди манастирът бил изграден в каменна бриг на р. Веселина, тогава Дреновска река, и бил посветен на „Св. Тронна“. От стария манастир се изнасявала една от митрополитските крепостни кули, охраняваща прохода от юг към север за престолния Търновград. На това място има и сега следи от далечно минало. Те чакат специалистите да си кажат думата.

Сред красавата котловина в землището на с. Капиново, Велико Търново, сегашният храм и жилищните сгради на това по-открито място са възникнали като отзвук на разцъфтяло се благочестие в тоя балкански край през годините на Втората българска държава, в края на шаруването на Константин Тих — Асен (1257—1277 г.), или пет години преди да настъпи гражданска война, татарско господство и политическо раздробление на българските земи между 1277—1300 г. Тия данни са достатъчни да се разбере в какво несполобо време народът преодолява всички трудности, за да изгради храма с жилищните постройки, а от това да се разбере колко е била силна вярата и колко големи са били трудолюбие и постоянството, сгрявани от високи патриотични чувства.

Счита се, че сегашният храм е изграден в 1272 г. Исторически основание за това има в преданието, записано на външната страна на храма, което гласи:

„Перво созида храм сей во имя Троице Светей Капиновскаго обитѣль чудотворца Никола Святигеля Лето Господне 1272. Обновлене храма 1835 г.“

1272 г. се сочи и в една новооткритя летописна бележка върху първата страница на служебник, печатен в Москва през 1777 г. (манастирска библиотека, № 41). Според нея годината на основанието на манастира била отбелязана на „Мермер камък“, който „по невежество догтерско“ бил изваден „от лява страна на наврата на дъното — там е и сега“. Монасите, като не могли да извадят камъка с надписа при

въстановяването му през 1835 г., направил так летописца бележка. Този „мермерен камък“ бил изваден на стария храм.

Изграденият храм с жилищните постройки е разположен в дълга плаватинска котловина в полите на чаршията Еленска балкан. Заедно северния въход на живописния Горен епископ боа, той се откроява като средновековен замък, който некога стои на будна стража за опазване съзнанието, вярата и езика на българския народ. Буйната балканска река Веселина се лие край него и шепне легенди за бурно минало, колкото славно, толкова и трагично, създадено и носено върху крялата на патриотичния патос, на един народ, жаден за свобода и прогрес.

Сред просторния манастирски двор, потънал в зеленина, се издига храмът, еднокорабна базилика, изграден изцяло от камък. Покривът се крепи на първостъб от хубаво издалан камък, който като носе то пристиги и крепи. От надясно, поставен на врата на женското отделение, е видно, че храмът е бил възобновен през 1835 г. по времето на игумена архимандрит

Капиновски манастир „Св. Никола“

архит. х. Нефтелиан и Търновския митрополит Иларион Критски. През тази година родолюбивият монах с патристична връшка си възстановил само предание, не някога дивните български уноси на Дряновска, Севлиеvsка, Еленска и Търновска околност от всекоя са огласявани от сладък каменен звън, разбудяващи от клепалото на много манастири. Тогава Еленският българин е огласяван от камбаните на Капниновския манастир. И този звън на камбаните и клепалото за молитва не един път са се преръсвали на тревожен зов, за да замълчат за известно време. Това са моментите, когато поробителът го е разрушавал и ограбвал, за да бъде възстановен от трудолюбивия монах и жертвен народ, та да може днес историкът с основание да каже: манастирите са рушени и ограбвани, но някога не са преставали да съществуват. В това число е и Капниновският манастир.

Вътрешността на храма и на паракласа от 1864 г.

За вътрешната украса на храма и паракласа трябва да се каже, че когато са скроени по външен вид, толкова са богати по съдържание. Украсата в паракласа, трябва човек да я види, за да я оцени правило.

Цени са имали, рисувани на златен фон от проучителите тревниски майстори и от еленския Иван Попович. Ребабата е от XVII в., пак от тревниските марантони; тя е изпестрена с извита стилизация в мотиви от лозини, пъсти и птици, гребирани богатоство на редната злате, ограбвани от „дан и грабани киници“. Това са символите на злото, срещу което резбарят предала по своеобразен начин всенародния протест срещу зловини гнет. Неизвестен художник с богато въздухание и религиозно изображение е успял да предаде на стената под решетлата между притвора и централния корпус на храма с метката и колоритните бои в картини творчески акт на Бога в Шестоднева. Особено впечателвателни правят животворното въздействие на светлината върху неформатна първоначална материя на творчеството. Друг художник, а може би същият, върху стената пред входа на храма от двете страни е оставил ценната стенопис „Страшният съд“. И тук въздухованият майстор е предал образа на Спасителя със свабелен трон, излъчващ благодат, завета и напътствие пред Него на съд със сподобени лица. Стенописът е на открит. Продажливостта на плахиците, атмосферични вълнини и засягат анфас и в страни, но тя е и сега все така свежа, а ярки запазените цветове, макар отпаднали е в напълващата столетията си. Това се разбира от следния надпис:

„Начало изобразил строение причесие господне и лето 1845, Киторъ хаджи Николо от Елена х. Петрович, Славистел Йонко.“

Религиозно-патристична подбавя довеждаат просветените думици айна Братия архит. х. Теодосий и неорозант х. Кесарий Нелови Хорозовски от гр. Елена в Капниновския манастир. Първият носил изумствено на мапастра през юли 1856 г. В тази година святият утих се поражада благодарната идея, амбицианта и ревността да вникат вековната събития обител напълно благоустроена и украсена. Те решили да построят през 1864 г. малък параклас във втори етаж на централната стая. Неговото архитектурно устройство и композиция от чудно майсторски предалена стенопис са ярих на едно голямо изкуство за времето, та дори и днес по мнението на изкуствоведите. Нахвърляла 100 години, стенописите е все така свежа същ запазен цвет на боите. За изобразителна и нещата символна в този малък параклас, посетител на „Въведение Богородично“, сподобено може да се каже: трябва да се види, за да се оцени и разбере стиглата му издръжаност и богатата му символика.

В центъра на купола е даден Христос Воскръснел, обкръжен от двете ангелски чина. Под тях е изобразен в таинствено истинична форма Великият влад — съществено по преващите свителите зарове от Жертвеника на Св. Престол. Тук свещенослужащите се подпомагат от виеден с каменници в руде. Фигурите на ангелите и свещенослужителите са така раздвижени, че се долавя страхопочитаност и благоговейното настроение към светината. Седмат ликовите на 12-те апостоли и композицията от евангелски събития. Дадени са някои от старозаветните пророци в медалиони. Медалионите между си са съединени с другал оред съ запалена свещ на единия край. Наред с отици на Църквата тук са изобразени и свещи: св. Теофилакт и Иван Търновски, св. Патриарх Елтимий и др.

Две символици

Първата е отразена върху източната стена на каменния първав към злате, където върху добре изгладения камък се очертава барелеф: птица в смело положение е устремена да излькне главата на нагелата се пред краката ѝ змиа. В християнската иконография тая символика е приета да изобразява борбата на човешката съз злото и победата над последното. В случая на това място тая символика една да е ползувала

както монасите, така и възрастните, защото така закътана, те не са измивали. За онова време тая символика, дею на роба родолюбива каменолодец, е назова на протест и отечествата на високопатристично чувство. В айнето на устремелата хвърковата птица той е отразил неопобедимия български дух, а в готовността на птицата да забие жестоко кляно и нокти в коварното змиийско тяло, салотените борчески сили на хората срещу жестокоото фанариотство.

Втората символна е и малкия параклас, където другал оред с запалена свещ на крака съединява медалионите на древните пророци. И тук робът художник е действал не само на въртата с хубавите религиозни стенописи, но и на националното съзнание на угнетения богомолец, като а образите на глумления оред той виежда надеждата за освобождението, претривствано от просвета, от мълчания аене „Дядо Иван“. И той дойде през 1877 г. и извърши голямото освободително дело за българския народ.

Строители на храма, паракласа и жилищните постройки

На южната стена на каменния зид на храма е отбелязано името на майстора строителя на храма „Уста Коста Арианути“. В най-новата история на гр. Дряново от П. Чолов се сочи за майстори на храма още Пенчо и Рачо, без да се отбелязва нещо повече.

Строителите на паракласа и на сегашната голяма югоизточна жилищна сграда не са известни. От един надпис се знае само, че дошлите в манастира през 1855 г. брати Хорозовски са посетили целия си живот и всичкото си наследено и придобито имущество за укрепване и въздигане манастира на още по-голяма висота. С творчески ентузиазъм те се засла да изграждат сегашната красива триетажна сграда в източната част на двора на мястото на старите и тълми келии. По приената на Константин Иречек поновозаградените жилища се равнявали на средновековен зъмък, а по стила — на светогорския манастирския крепост. В южната част на тая величествена сграда е издигнат и съществуващият параклас. Отвърху, над входа на паракласа, има надпис:

„Во лето 1864 изречени и китори светиа обители сей брата Хорозовски еленския архимандрита хаджи Теодосия свещенодозкона хаджи Кесария собственику их ижевидешко, Наврочиса и изобразил светиа храмъ сей, за дивеио имо стенописи икономанчавалъ.“

Сградата и паракласът, който се отглежда в кристалните води на пелена „Веселина“ и се огласит от шума на красивия водопад, са лично съчетание на идеи и мисли, на полет и фантазия, възлетена в неовторичи замисъл на архитектурно възпълнен от възрожденския майстори ансамбъл, който буди чувство на национална гордост.

Ожано от големиа храм във вътрешния двор на манастира има изграден от неизвестен майстор оригинален открит параклас с добре запазена стенопис. Средствата за изграждане са пак от брати Хорозовски. Някогашната своеобразно издигната камбанария над сегашния владен пред входа на храма, се порушила при землетресението през 1913 г.

Бележити възрожденци — игумени в манастир

Между игумените и дебитите монаси, работили в Капниновския манастир, четирима са стигнали до най-високото иерархическо служение в Църквата. На някои от тях имената са записани в запазените ценице поменик-трипах от 1700 г. Така в колонии трета и пета е отбелязано името на епископ Софроний Врчански, който през 1794 г. е бил известно време игумен в манастира.

Външната и обратната страна на поменик-трипах Летописца Бележка установява, че четен Иван от Елена, дошъл в манастира на 10 яни 11 години и приел монашеството. По-късно той заел отговорни служби при Търновския митрополит и най-после станал Ловчанския митрополит с име Иларион, Скъсал е Цариградската патриархия, той през 1871 г. е предалелат на Българския народен събор в Цариград, който изработил основния закон на свободната Българска църква — Екзархийския устав. А на 12-и февруари 1872 г. бил избран за пръв Български ексарх. Като често мислил архирей, той си давал съвета какво се движат от зло и какво може да бъде при своята погледована и издръжвала възраст, и без колебания подал оставката си. Избран след това за Юстинианския митрополит, той украсил земния си живот с достойни дела. Епархийните му много го обичали и при смъртта му съкрбвали дълго за големата загуба.

Трети брат на Капниновския манастир и негов игумен, стигнал до архирейска катедрата, е предалелият епископ Неофит, познат както родолюбив българин, мъдър каврикс в църковник.

Четвъртият „орде“, по думите на народния поет Иван Вазов, издигнало от Капниновския манастир и стигнало до архирейска катедрата, е непероконият митрополит Иларион, приел монашеството в манастира на 6 дек. 1871 г.

Освен двамата бележити игумени на Капниновския манастир, по-късно ексархийски архирей, манастирското братство

се е оглавявало и от други видни монаси. Така в архив. х. Нефтели, който приел игуменството от блядния архиепископ Софрийски на 21 септ. 1894 г. и починал като игумен без прекъсване на 30 ян. 1846 г., т. е. след игуменстване от 52 години. Неговото дълготрайно игуменстване е отпечатано преди всичко в изградения храм през 1835 г., който и сега съществува, в икографията на сцини и в някои жилищни построяни.

Следват приицистите му перонала х. Паней, перонала Серафим, за да дойде „мъченически“ укрелител игумен перонал Партийни. Един замянен надпис гласи:

„Представяя, сиречь упокоение, раба Божия Партияни перонала на год. 1855 на цудия ден 24 яв сабота. Той живе в този манастир 23 години, Изгумстване 9 месеца. Той мръщява: спомнаея отъ Илариона Тодюи и отъ Костата Неодити Писаря. Безъ мисла, принаа бже бже в слава-та. И отъ нею бо спомнае яв 5 деня.“

От тия данни се разбира, че дълготрайнният брат на манастира не е пожелал живота си в защита на българщината, срещу ховарието фанатството. Той е мъченик за родна вяра и ези.

Приемници на игумена-мъченик е бележител архив. х. Теодосий Хоровоски, който приел игуменството на 29 юни 1855 г. и с брат си свещенодяк х. Кесарий, по-късно негов заместник, изградил жилищна сграда с паралелна и умножил нещажните манастирски шюти.

Между следващите игумени видна място зема архимандрит Стефан х. Радков, който е имал завършено средно богословско образование. Получава се е с голяма популярност. От 1884 до 1906 г. той е същевременно игумен на манастира и протосинел на известния Търновски Митрополит Климент (Васил Друмев).

От изтъкнатото се установява, че Капнишовският манастир е дал на Българската църква четиринадесет архиепископи и други знаменити на манастирското братство са оставили след себе си дълбоки следи в духовното и материално издигане не само на манастира, но и на целия български народ.

Цени паметници на културата претегане на манастира

Освен редките стенописи, икони, символики и др., за които се казва по него, забележителен е по съдържание и старинност и помешител-гипсът от 1700 г., който още през 1934 г. беше основно проучен от проф. Кръсть Милчев в изчерпателна студия. Той се намира в Народния археологически музей — София. Неговото съдържание е ценно главно по това, че съдържа имената на архипер и игумени от преди 1700 г. и че в третата и петата колона се споменава името на епископ Софрийни Врчански, знаме на българщината и възтатен възрожденец.

Не по-малко ценни са летописните бележки върху помешика и по разните богослужебни книги, които са дело главно на Йоан Четец от Елена, блядния Ловчански митрополит Иларион. Те се отнасят до последствата за някои лица от гръцката завера през 1821 г. и за самия него. Ценно е и писмото на видния възрожденски игумен на Халендарския манастир архив. х. Исаян до игумена на Капнишовския манастир архив. х. Нефтели. То документира широките връзки на манастира извън България и то е видна хора. Следват тук и там по разните книги още около девет летописни бележки в хроника, както и отбелязаното в манастирския тефтер и кондика, които хвърлят изобилна светлина върху културната роля на манастира.

Още през 1830 г. манастирското братство открива училище за подготовка на свещенослужители и учители. Това училище не е било само просветно гнездо за определен хора. Скоро то се е превърнало в място за патриотично възпитание на по-широк кръг хора. Училищната дейност и основните хроника определят манастира като важен културен център, който е пръскал духовна и светска наука в цял от манастирските стени.

На първия етаж под параклаза има старинен музей, където се палят стари икони и други ценни творения. Между тях е отарганата врата на храма „Св. Живоприемни, Изгонен“ при Плаковския манастир „Св. Илиан“, пред който х. Сергей е подвел под клетва добрите от Велчовата завера през 1835 г. Манастирът палял и други ценни богослужебни и прочитни книги, където има и бележити хроника.

Връзки на манастира с външната

Историята бележи, че в Търново, Търновско и околните градове и села рано са възниквали възрожденски въстания срещу поробителите. От известните шест въстания тях са свързани с манастира на Капнишовския манастир. По време на игуменстването на архив. х. Нефтели, манастирът е братна дейно подпомагал перои, х. Сергей, игумена на Плаковския

манастир „Св. Илиан“, който организира и издъжняват подлата на въстанията в историята „Велчова завера“ през 1835 г. В тази акция дейно участвувал заедо с х. Сергей проигрументът на Капнишовския манастир х. Теодосий. Дватама революционери в раса, заловени от османските власти, били бити, обезобрадени и заточени в Магданския манастир (Казанлъшко).

При родолюбиви и просветел игумен архив. х. Теодосий в Капнишовския манастир са намирали богат прием, братско съгласие и материална поддръпа водите на въстанията, водени от Кипитан дядо Никола Филиповски през 1858 г. и от Хаджи Ставри Койнов през 1862 г., който последният получил оръжие укрено от по-рано в манастирските покои.

Многократно манастирските книги в скарината са приютявали народни бунтовници. Апостолите на свободата Дякон Игнатий — Васил Левски и Ангел Кърчев, заедо с о. Матей Преображенски не един път са намирали подслон в манастира. Лейтенант Филип Тотю често е отседнал в манастирската олая, като събит тог.

По време на освободителната Руско-турската война през 1877 и 1878 г. в манастира е била открито болница за руски войни, ранени в боевете около гр. Елена. Костите на мнозина руски герои и сега се почитат в околностите на манастира, за да напомнят на поколенията за героизма и саможертвата на братята руси.

Следосвободенски години за наши дни

След Освобождението на България, както в много наши манастири така и в Капнишовски, притоък на монаси намалял. Все пак до 1914 г. в манастира е било братство с последен игумен Давид от Еленско. С настъпването на Първата световна война животът в манастира почти замирал.

През 1924 г. в помещението на манастира е било устроено земеделско училище, където десетки млади хора са се учили по манастирските ниви на ходолю обработване земята и реално общо животновъдство. От 1934 до 1943 г. покойният Великотърновски митрополит Софрийни, подпомагал от епархийския съвет, свещенството и служителите организира в помещението на Капнишовския и Плаковския манастири широка просветно-обществена дейност. През месеците юли и август редовно са организирали ученически летовници с по 100 деца в манастир с престой 25 дни. Годнишо в двата манастира са отпочивали 400 деца, а за 10 години около 4000 деца, предимно от ранните дунавски крайна на епархията. Добре нахранени с четири блюда дневни, снабдени със спортни принадлежности от Митрополитата, след дивната природа, свежий въздух и бистрите води на Веселина, те са отгласали с песни и стихове околностите на старините и са закалявали малките си организми.

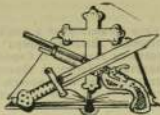
След приключване летовнишката дейност в Капнишовския манастир през и, септември са уреждани опренистелни курсове за свещеници от 8-те духовни околии на епархията. В смляна са участвували от 60 до 80 души. След 9 септември 1944 г. помещението са използували за летовнишката станция за свещенослужители и църковнослужители.

Възстановен отново, Капнишовския манастир сега наброява братство от седем трудолюбиви монахини, ръководени от игуменна Олимпиада. Сегашното братство има големи заслуги за духовното и материалното възмогане на манастира. Високопроеменният епархийски архиепископ митрополит Стефан все бързи мерци за закрепването на манастирската сграда, която беше застрашена от поругаване. Обаче за това не била достатъчни средствата на манастира и Митрополитата и той потърсил материалната поддръпа на народната власт. Последната, понеже манастира като паметник на културата, на време се отзова. През зимната година, пак с помощта на народната власт, е отпочнал възстановяването на западното крило, което е вече на приключване. Така манастирът през време на 700 годишнината си се радва на двойно внимание.

Отправуванията на 29 октомври 1972 г. кръглата годишнина на Капнишовския манастир е паметен ден. Дошлите за това тържествено поколюшени синаи слушаха как християнските тови на Веселина шепнат легенди и разкази за подвизите на саможертвата на страшни хайдути и бунтовници, бродели по бреговете ѝ, а целият манастирски комплекс, като на екран излъчва дългата си история, наситена с драматизъм и героизъм.

Починод пред знайните и незнайните заслужили обитатели на тая българска светиня и веловна народна творчиня!

Недоу Александров

ИЗ НАШЕТО ГЕРОИЧНО МИНАЛО

СТО ГОДИНИ ОТ ОБЕСВАНЕТО НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

Васил Левски — име символ на борба и родолюбие

Той беше всепризнат бунтовен водач-революционер, гениален на националната ни революция; той беше съчетаел в себе си упоритостта и вярата на народа в идващото спасение от него, да бъде свободен неговото име стана едно от най-светлите знамена на нашия народ по пътя му към свобода и обществено политически възход.

Васил Левски беше дотогава нравствено силен характер и със завидна убедителност в моцта на пробуждаещия се народ, а такава всеотдайно родолюбие, но словото му се дееше като уличник потом, овладяваше и подтикваше присъстващите да отиват в екстаз към св. Кръст и св. Евангелие за да дават обет за верно служение на революционното дело за освобождението на народа от османско иго.

От своята могъща сила той аля такъв блясък в хиляди сърца, че безбор са оини, които смело се жертвуваха и историята в огъня на борбата.

Неизбором е човешкият поток, отминал от живота на земята, откак човешка реч е заучаваща, но малцина са човешките през вековете, на които имената са безлични с личата на безсмъртието.

А дори и измежду безсмъртните се открояват някои дотогава, че животът ни почва да се възприема от по-късните поколения като легенда.

Така именно е великият син на нашата Родина Васил Левски, диванът Игнатий.

Един век измина от оня ден, когато той мъжически преста физически да живее, за да се настани неотразимо в съзнанието на българите и да стои там вече сто години с все повече увеличаваща се орола на безсмъртна слава. Годините не затъмняват светлин му образ, не удряват въздухотото от нас още в детството ни прелюбление пред неговото чуждо дело и пред величавата му самокжертва. Постепенно се е преливала нишната на живота на оини, които са живяли в робски дни и са можели да имат непосредствена и по-ясна представа за реалната обстановка, при която е работил този кристално чист и безпрелудно храбър син на България — личното откровена на нашия исторически небосклон еманиция на българския дух. Останало е и в паметта ни пречетено изказание: „Левски е премного светъл, при него няма сенки, като съзвездията е душата на Анастолата.“

Революционната си завикаса Левски добива през пролетта на 1862 година, когато е коин на вълбул си архимандрит Василкий, събличаа растото, тайно през нощта избягва и успява да иде в Сърбия, озовава се в Белград и остана там като укриватин в Лептана на Раковски до март следната 1863 година.

Но истинското ваемно революционно хръщение Левски получава при участието му като байрактар в похода през гороборбата на страна на четата на Папакоу Хитон през 1867 година. В края на април четата влиза в България при Тутракан, стигнала Балкана и в поход по него отминала в Сърбия, като в Белград Левски за втори път постъпва в легната на Раковски. Този поход, с няколко сериозни сражения с пратени подир четата потера за Левски, „да си лежи като звек“, „каторича по скалите като дива коза“, да прегива и решително като лъв байрактар“ бил особено важен етап от живота му. През него той добил оинт и се утвърдил в революционния устрем за да стане след много време признат идеолог и организатор на националната освободителна революция.

„Гениите са различни“ — казваше един учител по история, без да е ученикът да вникаше в смисъла на тази фраза. Но разбира се, че в вярно — гениите са различни. Един са крупаи писатели, други велики учени, трети — знаменити изобретатели, четвърти военни стратеги и пр. Левски е гений на националната ни революция. Като е проявявал огромна революционно-организаторска дейност по цялата ни страна, същевременно той, без да е придобил голяма наука, с чудна прозорливост в природна мъдрост изказва крилати мисли с огромно въздействие и до днес, поучаващи и поощряващи и до сега, а сигурно ще бъдат насочващи мисли и за бъдещите

поколения. Левски е изцяло в борбата, нито за миг той не се откъсва от мисълта, че може да изгори в тази борба. Това обаче не смалвава неговата всеотдайна насоченост към делото, обаче както само казва в едно от писмата си, той се е носел в на отечеството си, да му служи до смърт и да работи по народната воля“. В мисълта му е ясно отразено онова, което ще бъде: ако подготовката от него революция успее — щелият български народ ще тържествува. Ова обаче в борбата той стане жертва за него пак е вса септината — народът остава, той, жертвата, назначена. Тъй мисълта му ражда възлчуващата и днес сентенция: „Ако спечела — печеля за цял народ, ако загубя — губя само мене си“. А като истински народник, демократ и с неслеп поглед към правилно устрояване събитията на един свободен народ, той дикше, при чертата близкото на народа ни, че ще имаме едно знаме, на което ще пише: „Света и чиста република“. Той е предан до смърт на делото, изборит му е направен и той е окончателен: „И казвам и вече: свобода миста пак смърт“. А за това, че той не мисли за себе си, дори и за времето след освобождението, сведошат възторжените думи за всеотдайност: „Какво искам повече, като гледам отечеството си, че ми е свободно“ и още: народът български „да бъде равен с другите европейски народи“.

Като четем за всичко онова, което Левски е изрешил през краткия си живот на революционер, недоумяваме как е могъл един човек да събере в себе си могъща воля на водач и идеолог на националната революция, на непаднавши масови, на неуморни погъви „скалитата“ по села и градове, по манастири в горски колонии, из поля и балкани, и в празнични дни и нощи, на създавател на революционен устав, който е един от изворите на неговата революционна мисъл и който, според проф. Иван Удичев, представлява „не само организационен правилник, но и цяла политическа програма“.

Името на Левски е вилетено така в историята ни, така е признано в паметта на българите, неговото бясло, като завършек на борбата му, е такава възлчуващ подтик, че се чувствувате сякаш родени обхланиа завинати от неговото безсмъртие, за да го деедем до сетно иднахание в съзнанието си, редом с имената на други великани на българския дух. Затова и от цяла България, от всички посоки, към Карлово сежедно стотици хиляди млади и възрастни се стичат, за да въздат върху родния му дом, мислено, в свята възлбулност, да се поклонят на великото му дело.

Българската православна църква, която винаги в радости и беда е живяла с народните тежкия, борни в своите недра е възлчувала и укрепвала множество юности за народна свобода и свобода, никога не се е чувствувала умличена от това, че Левски оинт от себе си диваното обличение и работи и пос цял на борбата за освобождение на народа от тежкото иго. Не може да бъде иначе, защото тя, Църквата, зине, че велико и благословено дело е да се борин и жертвуваши за благо на ближните. Затова сред първите помощници на Анастолта по села и градове имаше много свещеници и монаси. Титан по чувство и действие Левски се отдаде цяло в революционната борба за освобождението на родната земя от поробителите. И народът прие оин Анастол, а Църквата го благослови за подтик. Тук вече свия мисъл чий е Левски. Възторгът от оинт е всеобщ, защото той умира за всички и принадлежи на всички.

В пресата се съобщил, че за увековечаване делото на Анастолта, на неговото жертвено служение на народа, Националният съвет на Отечествената фронт е решил и вече бил изработени специални барелефи с неговия образ. Преди чествуванието на столгодишнината от смъртта му барелефите ще се поставят на местата, свързани с дейността на Анастолта на свободата, е дейността му за създаване революционни тайни комитети. Сигурно е, че таква барелефи ще се поставят и в някои исторически манастири в страната, в които Левски неведнъж е намрнал подслон и вършила своето дело.

На Васил Левски

На Карлово бе съдено да стане —
българският светъл Витлеем,
едни Апостол огнен да отхрани
пред който да се закълем!...

На Ловеч беше съдено да стане —
нов български Иерусалим,
с кръта на петковски равни
за бут и сѣрт да се сплотим!...

На Кърна бе съдено да стане —
най-новото кѣлио на Юда,
спричило в гняв дори Балкани
от кръвав срам и от покуда!...

На София бе съдено да стане —
най-страшна българска Голгота,
позор за пѣлите тирани
в символ вечен на живота!...

Петко ОГОЙСКИ

Ратаят от Зелениковец

(Разказ)

В манастирския двор не се виждаше жила душа. Всичко се е изпозирало в килинте. Само здоночето на чешмата с бакривен чучур нарушава тишината. Кристалната ѝ вода покрива път пред сиекната покривка и мие корените на грамадин бор. Надминал вече век, връстник на две поколения, той си почивае сега, унесен в спомените си, необозримоваан от шикото. Гигантската му снага се извива високо над манастирските постройби, а големите му клози стигат чак до нѣрвата на червата, по стенице на които проучат първомайстор беше нарисувал цяла редица от светци и мъченици. Едни от тях отпращаха погледа към небето, а други гледаха с широко отворени очи към манастирската порта, откъдето се задалава двама пътника.

Преди да авлазат във вътрешния двор единият се отби надясно и с бавна стъпка, подбавяща на възпирността му, се заизкачва по стълбите. Той спря на първия чардак, обрна се и обходи с поглед целия двор, чинто тишина даваше спокойствие на човешкия дух. Види се, това беше човек с голяма сила и власт, защото от него лъхаше самоувереност и непоколебимост, на които отговориха и снажица му ръст. Той отгледа още веднаж двора, може би искаше да се увери в нещо, обрна се и занесливо стълбите за горния етаж, където спря пред килинта на игумена и поуча силно на вратата.

Отвътре последва шум в стълби пред одаята, защото игуменаринцата беше в прелесте. Желязното резе клоно и вратата се отвори.

— Бре, дяволе! — извика игуменът, като се дръгна смаян назад в синия глас. Божей Тий посред бял ден?

— Ей гий. Наги видиш, какво пък чак толкова — отговори Левски и преряза прага. Турците гонят чакъните, а мене я ме гледай. Не прелачи ли на букурешки търговец?

— Търговец, търговец, ама защо се навирши в устата на вълка, като знаеш, че дават цяло кричице грошове за главата ти? Тука ювните кръстоват по цял ден друмщицата. Наги се разбрахме, че ше дойдеш по мръснало? — продължаваше укорително игуменът, който, преди да хлонтне вратата, огледа навън. Горе при портата под Чукарката се мيريا някакъв човек, чинто стъпки отзвучаха нататък.

После влязоха в игуменаринцата, където станаха заселеницата на тайния комитет. Старият не можеше да си нарадава на Левски. Той го имаше като свой син и обича му към него беше паравно с таки към отечеството. Ведно с широчиния канон хаджи Макарий спазваше и революционния устав, а светостта на който беше идеал себе си и другите. Горе в скитчето „Свети Никола“ той укриваше оръжие и барут, които манастирските коне пренасяха до Ново село и Дряновския манастир. Те повелоха разговор за великото зло, чинто ожидание потъваше сѣрцето на всеки родолюбец. Едни по едни в игуменаринцата докладва всички комитетски хора, които, пасващи по мандърляните, с внимателно слушаха огнените думи на апостола. Неговите думи звучаха просто и ясно, безкогато до сѣрдцата и умовете им. Той не беше учо, но природата го бе създала човек на делото, на което се беше посветил цял живот. Мощният му глас огласяше тишината, които присъстващите падеха като на богослужение. Те изпитваха и трепет, и страх, и надежда.

— Както хортуваш, дяконо, види се вече края на читанците. Скоро ше идат тив пушките — обдани се едни от членовите.

— Ше си идат чак в Анадола — пререкна то игуменът. Никий няма право да валдее над чужди народи и да живее на чужд гръб. Тий е и в Писанчето.

— Вирно, брати, — продължи апостолът. — Търпение и кураж, докато се подготвим, че като се даде знак, всички да спочим като едни.

— Игуне аз първата пушка — извика младинец калуđer

Неофит — ше забия камбаните, та да се чуе чак до Москвитина, че Турци пада...

— Неофите, — обрна се към него игуменът, — такава се сети. Време даде. Я възми удари за вечерни. Удари, че да чуем медиян глас на апостола.

Монахът стана и се затече навън. Еще невалязало от вѣншията стая, той се загледа атрешен в малкия прозореч откъм чардака, мигновено се вѣрна пребледняв при другите и едва може да каже:

— Аааа... Аан Чауш стои към на чардака с два пѣшова на пояса...

Всички се спогледаха уплашено.

— Дяконо, предадени сме, шом Чаушът стои отвъд и не ми се обаждат... Я, я гледай де се гушат тив куцета — каза тихо игуменът и сочеше с прѣст към манастирската ограда.

Две запитата стояха долу на портата, а десетина тичаха покрай оградата.

Страх авледише лицата на всички. Заковани на едно место, те чинаха да се похлопа отъво.

— Не бой се, хаджи, — изрече Левски и огледа наоколо. — Това чува с брашно ли е? Я го развѣриете! А ти ми дай старото си расо!

Не мина и минута и от предцината богат търговец имаше и помеч. Целит поинаван с брашно и пасява от главата до петите, с разрошена коса и обрѣшено лице Левски метна чувала на гръба си.

— Хайде, хаджи Макарий, благословен и търпявай ме не вѣрпратиш до чардака. Като мина край онава куче, му кажи, че съм послужиня ратаят от манастира на Зелениковец и че съм дошея да ми четете за киндла алхи (за добъркото) — каза съвсем спиново Левски и с приветлива усмивка си взе сбегом с всички.

Игуменът Макарий се пооконти, успокои се и тръгна да го изпрати.

Шом отвориша предната врата, Аан Чауш спочи и застана пред тях. Неговият недоумяващ поглед се срещна с изкривената усмивка, които му отпращаша прѣгрѣбенният под чувала ратай.

— Али, сторй му път да мине... това с наше момче от Зелениковца и е дошо да му четем за киндла алхи — обрна се Макарий към турчина, който отстѣла малко настрана и огледаше отгоре до долу странната фигура пред себе си.

Ратайчето отърсе главата си на всички страни и криеше устата си. Това явно изпаша съжаление у замисления турчин. Тойто не означаваше тапана среща. Побрякнотото стоеше на едно место и като сочеше големия нож в сѣнчлията му, гледаше с прѣст шпята си.

Али Чауш се отмести още веднаж на страна и го поупта по рамото.

— Хайде, чожкум, хайде...

Побрякнотия ратай прѣстропило надолу по стълбите, слезе на калдъръма и се запити към дермиджийинцата с чувала на гръба, като продължаваше да върти главата си и издаваше някакви странни звуци. На портата то се загледа на запитната, които му сториха път да мине и викаха след него:

— Стс здраве, чожкум, със здраве...

Али Чауш бе навел замислено глава и се мъчеше да разбере даан неговият съгласно го и заблудил или игуменът се подиграва с него.

— Баш кешин, биш мерде мерде? Голми калдугерина, къде е биш големит комита?

— Хаджи Макарий се навирши, че не разбира какво го вѣнат в покани Аан Чауш в килинта си.

НАКА УЗУНОВ

ЦЪРКОВЕН И ОБЩЕСТВЕН ЖЕТОПИС

ТЕЛЕГРАМА

До Българския Патриарх Максим,
Светия Синод,
София

Благодаря сърдечно за новогодишните поздравни и благопожелания, които ми изпратихте лично и от името на Светия Синод. От своя страна Ви желая здраве, бодрост и нови успехи във Вашата дейност за патриотичното единство на народа и за делото на мира, на което активно служи нашата външна политика, поддържана неизменно от Българската православна църква.

Петър МЛАДЕНОВ
Министър на Външните работи на НРБ

Негово Светейшество Патриарх Максим е получил поздравителни телеграми и от други държавни дейци.

ПОЗДРАВЛЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА ХМХ Д-Р КАРОЛИ ТОТ ДО НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО МОСКОВСКИЯ ПАТРИАРХ ПИМЕН.

Генералният секретар на Християнската мирна конференция д-р Кароли Тот е изпратил до Негово Светейшество Московския и на цяла Русия Патриарх Пимен поздравителна телеграма по случай 50-годишнината от образуването на СССР. Телеграмата има следното съдържание:

„От името на Християнската миротворна конференция горещо поздравявам Ваше Светейшество със забележителния празник — 50-годишнината от образуването на Съюза на съветските социалистически републики, чиято Пролетарско и народ неизменно работят за мир в целия свят. Това прави реален и успешен стремеж към мир и справедливост на всички хора с добра воля от другите страни и народи. Светският свят сплесна дълбока любов и признателност и е вдъхновяващ пример в борбата на другите народи за социална справедливост и независимост. Петдесетгодишната история на Съветския съюз ни убеждава, че той е сигурна гаранция за изграждане траен и справедлив мир на земята. Приемно ни е да отбележим, че във великото семейство народите на Съветския съюз имат върше благородни условия за Християнското миротворно движение и че възглавяваната от Ваше Светейшество Руска православна църква успешно изпълнява завета на Господа Исуса Христа за мир.“

С най-дълбока любов и почит
Ваш Кароли ТОТ

Негово Светейшество Московския и на цяла Русия Патриарх Пимен е отговорил със следната телеграма:

„Благодаря Ви сърдечно, възлюбени в Господа брате, за Вашето любезно поздравление по случай 50-годишнината от образуването на СССР и за всичко онова, гварде приятно за нас, което сте казали в своето приветствие за нашата Родина. С чувство на дълбоко удовлетворение нашите народ приемат Вашата забележителна любовна на Съветския съюз като един наистина световен празник.“

Вярващите граждани в нашата страна изпитват дълбоко удовлетворение от това, че голямото и чест от общонародните усилия, насочени към установяване на траен и справедлив мир и плодотворно сътрудничество между всички народи. Ние високо ценим миротворните усилия на Християнската миротворна конференция и завладяв активно ще участваме в нейната работа, която намира най-положителен отклик в нашата Църква.

Молитвено пожелавам всемогъщото Божие благословение да съпътствува Вашите трудове и остане с неизменна към Вас любов в Христа.“

ПИМЕН
Патриарх Московския и на цяла Русия

СЪОБЩЕНИЕ

Ректорът на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ известява, че Иван Денева Георгиев, задочен аспирант при катедрата по практическо богословие, ще защита на 7 март 1973 год., от 17 часа, в Аулата на Академията, дисертационния си труд на тема „Св. Климент Охридски като проповедник“ за получаване учена степен „кандидат на богословията“.

Решението на труда са проф. д-р Тодор Поптодород и проф. д-р Васил Ив. Пандурски.

Дисертацията и решението са изложени в Ректората на Академията и са на разположение на желаещите да се запознаят с тях.

Ония, които желаят да вземат участие в разискванията, трябва да явят това писмено в Ректората на Академията седем дни преди защитата.

София,
февруари, 1973 г.

ОТ РЕКТОРАТА

О Б Я В А

Кандидатурата на св. В. Търновска митрополита съобщава, че починалата и станица във Ванеша вода, Великотърновски окръг ще бъде открита за ползуване и през истинската 1973 година. Станицата ще пресича нужденост си от банско и климатическо лечение служители от ведомството на Българската православна църква и членовете на тяхните семейства — съпруга (съпруга), неженени и немощни синове и дъщери, които не са на работа. Членовете на църковните настоятелства и контролните комиси към тях се третират като църковни служители.

Приемането на починащи ще става на смети от 18 дни, както следва:

I смяна от 28. V. до 14. VI. вкл.

II смяна от 19. VI. до 6. VII. „

III смяна от 9. VII. до 26. VII. „

IV смяна от 30. VII. до 16. VIII. „

V смяна от 20. VIII. до 6. IX. „

VI смяна от 10. IX. до 27. IX. „

В станицата не се приемат: деца до две години, лица, които страдат от заразни болести, епилепсия, психически разстройства, а също така нужденостите се от чужди помози.

В станицата има обзаведен стол.

Молбите за починалите смяна се подават своевременно, най-късно до края на вярата, чрез съответната митрополита, за кандидатите от други епархии, които поема задължението да платят режимните разходи за починащите, които са 9 лв. Молбите на кандидатите от В. Търновска епархия се подават чрез съответното църковно настоятелство, което поема също задължението.

В молбите се посочват трите имена по паспорта, месторождението, дължността, възрастта и в коя смяна първоначално свещенослужител или служител желая да отлугва.

Когато се изплат картата за членовете от семейството, които платат право, съгласно приличията, да бъдат приети в станицата, за всеки отделен се посочват трите имена, родствениците връзки и църковния служител, възрастта, на служба ли е и в къде, сменя ли е.

В станицата се постъпва най-рано вечерта срещу първия ден на смяната и напуска най-късно до 7 часа сутринта след последния ден на смяната. Получените карти и съобщение, че са приети в желаната смяна, превеждат по сметката на св. В. Търновска митрополита № 185-1-5548 при ДСК гр. В. Търново или чрез пощенски запис сумата 33 лева.
Свещенослужителите или гражданите, които са възпрепятствувани да използват дадената му летописна карта, следва да я върне най-късно 10 дни преди започването на смяната, за които е издадена. В противен случай от преследаната сума се удържат режимните разходи в полза на св. Митрополита и остатъкът се връща.

От канцеларията на св. Великотърновска Митрополита

Адрес: София, ул. „Св. София“ № 2, тел. 88-29-83;
Цена 8 стотинки — годишен абонамент 2.50 лв.;
сметка 11101 БНБ — Софийски градски клон

Редактор доц. Георги П. Царев

Печатница „9-ти септември“ — София